

HANDLEIDING

Datum 19 oktober 2022
Van Leger des Heils
Aan [xxx]
Onderwerp Deken van warme kamers

1. Algemeen

Wat is er aan de hand?

Het Leger des Heils voorziet een zware winter voor een grote groep Nederlanders. Omdat veel mensen pas in het nieuwe jaar iets van het door het kabinet aangekondigde steunpakket gaan merken, vreest het Leger des Heils dat een grote groep de komende wintermaanden in de knel komt. Door de hoge prijzen en inflatie neemt het aantal mensen dat in penibele financiële situatie verkeert toe. Wij verwachten dat veel mensen letterlijk in de kou zitten, omdat ze hun verwarming niet aan durven zetten. Daarom kiezen we ervoor om aan de voorkant een brede beweging te creëren waarbij andere maatschappelijke organisaties ook verwarmde locaties beschikbaar stellen.

Vanaf 1 november zet het Leger des Heils alle 130 buurthuis kamers in als warme kamer. We verruimen onze openingstijden en proberen dagelijks een (warme) lunch te bieden. Maar de verwachting is dat onze 130 buurthuis kamers niet voldoende zijn om iedereen een warme plek te kunnen bieden. Daarom vragen we andere organisaties, het bedrijfsleven, scholen, kerken hetzelfde te doen en te komen tot een deken van warme kamers over Nederland.

Voor wie doen we dit?

Voor iedereen die thuis z'n verwarming niet aan durft te zetten. Wij vragen speciale aandacht voor die groep inwoners van Nederland met een smalle beurs die uit voorzorg om schulden te voorkomen hun gaskraan dichtdraaien en kiezen voor een koud huis. Het kan gaan om ouderen, jongeren, zzp'ers, gezinnen, studenten. Het gaat om verschillende mensen die overdag een warme plek zoeken om te werken, te ontmoeten, huiswerk te maken en/of spelletjes te doen.

Naar onze inschatting betreft dit een grote groep mensen, tienduizenden tot honderdduizenden, die in normale omstandigheden ook niet tot de doelgroep van het Leger des Heils horen. Immers, zij hebben een huis en kunnen het financieel (net) redden. De stijgende voedselprijzen en energiekosten creëren echter bestaansonzekerheid.

Hoe lang duurt de actie?

De plannen van het kabinet hebben onze steun, maar we realiseren ons dat er sprake zal zijn van een aanloopperiode voordat de kabinetsmaatregelen in de portefeuille zichtbaar zullen zijn. Waarschijnlijk niet voor eind januari 2023. Daarom gaat ons aanbod voorlopig om een periode vanaf 1 november 2022 tot 31 januari 2023.

In deze handreiking beschrijven we hoe een ‘warme kamer’ er uit kan zien bij organisaties, bedrijven, sportverenigingen, kerken, scholen en andere partijen die mee willen helpen aan dit initiatief.

Allianties en samenwerking

Dit kunnen we niet alleen, daarom willen we ook andere organisaties, scholen, sportverenigingen, kerken en bedrijfsleven uitnodigen om mee te doen.

2. Handvatten voor organiseren van een warme kamer

2.1. Ruimte

De ruimtes waar de mensen verblijven zijn warm, huiselijk en behaaglijk. Voor grote ruimten kan dit worden bereikt door gebruik te maken van roomdividers en/of kasten e.d. Bij hoge plafonds helpt het (visueel) het plafond lager te laten voelen. Dit bevordert het gevoel ergens op bezoek te zijn, thuis te komen en niet ‘opgevangen’ te worden.

Verlichting draagt ook bij aan het gevoel van comfort. In een ruimte met veel TL-verlichting kan dit worden opgelost door te kijken of het licht op een veilige manier gedimd kan worden of dat er mogelijk andere lichtbronnen gebruikt kunnen worden.

Houdt de temperatuur in de ruimte voor iedereen prettig. Stel de thermostaat in op 20°C en voorkom tocht in de ruimte. Dit kan door het dichtmaken van gaten en kieren, deuren te sluiten of vaak slim gebruik te maken van een gordijn, soms ook bij een deur.

Let op de brandveiligheid, aanwezigheid van brandmelders en goed bereikbare vluchtwegen.

Let op de ventilatie in de ruimte. Houd het CO₂ niveau in de gaten. Zeker wanneer een ruimte normaal gesproken niet door zoveel mensen gebruikt wordt kan het CO₂ level flink oplopen. Met Covid en andere virussen is goede ventilatie extra belangrijk. Met een systeem met een warmtewisselaar wordt geen onnodige warmte in de ruimte verspild. Mochten onverhoopt van overheidswege maatregelen vanwege Covid worden afgekondigd, dan geldt het (aangepaste) beleid m.b.t. Covid.

2.2. Faciliteiten

- Voorziening voor koffie en thee;
Houd een plan achter de hand voor als er meer mensen komen dan gedacht, zorg dat je voldoende voorraad hebt of eenvoudig kunt opschalen.
- Toiletruimten;
Denk vast na over extra sanitaire mogelijkheden voor als er meer mensen komen dan verwacht.

- Stoelen, banken, tafels;
Let op een goede indeling. Let op privacy mogelijkheden voor bezoekers die (met een vrijwilliger) willen praten over hun sociaalmaatschappelijke problemen.
- Sfeerverlichting;
- Geluidsinstallatie;
- Spelletjes/kranten/tijdschriften/folders met supermarktaanbiedingen;
- CO2 meter;
- Wifi verbinding en stroompunten

Wanneer lunch op locatie wordt bereid:

- Kookgelegenheid en/of opwarmgelegenheid
- Koelkast;
- Opslagruimte.

2.3 Aanbod

Behalve een (warme) lunchmaaltijd wordt er geen actief programma aangeboden. Het doel van deze kamers is mensen een letterlijk en figuurlijk warme plek bieden. Uiteraard kunnen wel al bestaande activiteiten worden gedaan of eventueel extra activiteiten op de locatie worden aangeboden. Een en ander hangt hierbij af van de beschikbare vrijwilligers op de locatie.

Voor mensen die willen studeren of (flex)werken is er een rustige(r) plek in de ruimte waar zij dat kunnen doen.

Voorbeelden van extra activiteiten/aanbod voor een warme kamer zijn:

- Een ruilkastje met voedingswaren, warme kleding en menstruatieproducten. Deze kan ook buiten worden geplaatst voor mensen die schromen om naar binnen te stappen.
- Naast de vrijwilligers, inzetten van energiecoaches in de warme kamers die mensen kunnen helpen bij het besparen van energie thuis. Daar kunnen afspraken worden gemaakt om bij bezoekers die dat willen langs te gaan. Maak hiervoor gebruik van de voorzieningen die de gemeente heeft.

2.4 Randvoorwaarden

Coördinatie

Het goed functioneren van de warme kamers vraagt om een goede coördinatie door een medewerker of vrijwilliger van de locatie. De coördinatie zal er op iedere plek anders uitzien, afhankelijk van de al aanwezige faciliteiten en personen.

De coördinator bewaart het overzicht, zorgt voor samenhang en draagt zorg voor de vrijwilligers. Aandacht voor de vrijwilligers draagt bij aan een goede sfeer en helpt hen om dit initiatief met een positief gevoel vol te houden.

Vrijwilligers

Van tevoren moet een duidelijk overzicht van het benodigde aantal vrijwilligersuren worden gemaakt, zodat de vraag naar vrijwilligers inzichtelijk is en de verwachtingen duidelijk kunnen worden gemaakt. Daarbij moet rekening gehouden worden met het scenario dat er minder vrijwilligers beschikbaar zijn dan gewenst.

Het Leger des Heils kent een vrijwilligersbeleid voor de buurthuis kamers deze bevat tips en tricks (zie bijlage) voor vrijwilligers. Daarin worden de vrijwilligers er bijvoorbeeld op gewezen om geen persoonlijke contactgegevens aan bezoekers van de warme kamers te geven.

Het Leger des Heils is niet in de mogelijkheid om voor alle locaties vrijwilligers beschikbaar te stellen. Uiteraard denken we wel graag mee in de mogelijkheden om extra vrijwilligers te werven. Mochten bedrijven/ organisaties geen warme kamer maar wel vrijwilligers beschikbaar hebben dan kan dit uiteraard en moeten we lokaal kijken wat de vraag/aanbod is.

VOG

Waar dat wettelijk noodzakelijk is, of op grond van beleid, wordt van de vrijwilliger een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) gevraagd en wordt voldaan aan de geldende kwaliteitseisen. Daar waar vrijwilligers werken met jongeren jonger dan 18 jaar is de VOG verplicht. Zo ook waar het geldt vanuit regionale bestuurs-eisen. Een vrijwilliger mag niet aan de slag zonder de VOG wanneer deze verplicht is. Vrijwilligers die werken met kwetsbare mensen, zoals ouderen of kinderen, kunnen gratis een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) aanvragen¹.

(Warme) lunch

Het heeft de voorkeur dat elke warme kamer als extra een (warme) lunch kan bieden. Denk goed na hoe dit dagelijks geregeld kan worden. Zijn er voldoende faciliteiten aanwezig? Of wordt het op een andere plek bereid en aangeleverd. Of is er een derde partij die dit misschien wel voor zijn of haar rekening wil nemen? Een vergoeding naar draagkracht is gangbaar.

Het Leger des Heils heeft mogelijkheden vanuit 50|50 food om hierin te ondersteunen in diverse regio's.

Een eenvoudige lunch kan bestaan uit;

- Wit en bruin brood
- 2 soorten vleeswaren
- Zoet beleg
- Melk/karnemelk
- (soep)

¹ <https://www.gratisvog.nl/voorwaarden/afhankelijkheid>; De regeling richt zich op organisaties met vrijwilligers waarbij die vrijwilliger een positie bekleedt die hij kan misbruiken. Voorbeelden van mensen in kwetsbare positie zijn ex-gedetineerden, mensen met een nietaangeboren hersenletsel, mensen met schulden, ouderen, vluchtelingen, (top)sporters, leden van een geloofsgemeenschap en mensen met een visuele en/of lichamelijke beperking, maar het kunnen ook andere mensen zijn. Het is aan de organisatie om te omschrijven wat de afhankelijkheid en kwetsbaarheid van deze mensen is en welke situaties met de vrijwilliger risicovol zijn.

Veiligheid

Neem de tijd om na te denken over de veiligheid en loop dat na een paar weken nog eens na. Ook wanneer de opkomst (veel) groter is dan vooraf ingeschat, sta nog eens goed stil bij de veiligheid. Is alles nog veilig ingericht? De dingen die anders lopen dan verwacht, zitten daar nog risico's aan?

Vergunningen /verzekeringen

Voor zover we nu kunnen inschatten zullen aanvullende vergunningen en verzekeringen niet nodig zijn. Wel is het altijd goed om dit in de eigen organisatie nog eens na te vragen bij de deskundigen. Maar aangezien de warme kamers niet in prioritaire gebouwen zullen komen is de verwachtingen dat er geen aanpassingen nodig zijn.

Sanitaire voorzieningen

Om een welkom gevoel te houden zijn schone toiletten belangrijk. Organiseer dat dit op een goede manier gedaan kan worden. Zorg ervoor dat de toiletten minimaal dagelijks worden schoongemaakt.

2.5 Publiciteit

Het Leger des Heils start op 27 oktober een landelijke publiekscampagne waarin we mensen uitnodigen om (vanaf 1 november) dagelijks een warme kamer te kunnen bezoeken. We doen dit via persuitnodigingen aan landelijke en lokale media en uiteraard via onze eigen (social) media kanalen. Via www.warmekamers.nl komt er een overzicht beschikbaar waarop alle warme kamers in heel Nederland te vinden zijn. We maken o.a. posters die op de locatie en in de buurt worden verspreid om mensen te attenderen op de warme kamer in de buurt. Ook maken we uitnodigingskaartjes en flyers hiervoor. Op de website www.warmekamers.nl zal ook verdere informatie te vinden zijn.

2.6 Doneren

Als een organisatie/bedrijf/persoon niet in staat is om op (korte) termijn een warme kamer te organiseren dan is het ook mogelijk om een warme kamer te adopteren. Door het hele land zijn straks op diverse plekken warme kamers die geadopteerd/ gesponsord kunnen worden door bedrijven/personen. Ook via de website www.warmekamers.nl is te vinden hoe dit mogelijk is.

2.7 Financieel

De organisatie van een warme kamer kost geld, als Leger des Heils rekenen we met extra kosten van €2,50 per persoon per lunch.

Daarnaast zullen er extra kosten zijn voor gas, water en licht. Als er gewerkt wordt met vrijwilligers dan zullen de personele kosten nihil zijn.

Bezoekers kunnen (naar draagkracht) ook bijdragen in de kosten voor de lunch.

2.8 Bijdrage vanuit de overheid

Het Leger des Heils is blij met de bereidheid van de overheid om dit initiatief te ondersteunen. Het Leger des Heils heeft niet op elke warme plek voldoende expertise in huis deze groep mensen te ondersteunen en toe te leiden naar de juiste hulp. Andere initiatieven, gemeenten en SZW hebben dit wel en kunnen op de warme plekken mensen deze hulp wel bieden. Waar mogelijk zoeken we naar samenwerkingsverbanden in de diverse regio's. Ook de groep mensen die in aanmerking komt voor het energienoodfonds zou via de warme kamers gevonden kunnen worden.

Andere initiatieven die een soortgelijk hulpaanbod hebben of op een andere manier ondersteuning kunnen bieden aan de warme plekken wil het Leger des Heils waar mogelijk laten aansluiten en samenwerken.

Aanmelden van uw warme kamer kan via: www.warmekamers.nl² of neem voor meer informatie contact op met Jaantje van Ginkel, projectleider (06 244 761 33 / jaantje.van.ginkel@legerdesheils.nl)

² Beschikbaar vanaf 27 oktober 2022

Bijlage 1 Tips en Tricks

- Laat wat je doet altijd in het belang zijn voor wie jij je inzet.
- Vergeet tegelijk niet om ook om jezelf te denken.
- Gebruik je gezond verstand en vertrouw op je intuïtie. Neem geen risico's als je een situatie niet vertrouwt.
- Wees open in je benadering van mensen, maar wees tegelijk niet naïef. Verlies je eigen veiligheid niet uit het oog.
- Neem geen waardevolle spullen mee naar je vrijwilligerswerkplek. Als dat toch wel noodzakelijk is, zorg dan dat je er oog op houdt of nog beter dat deze op een afgesloten plek opgeborgen zijn.
- Ken het gebouw waarin je werkt. Weet waar de vluchtwegen zijn.
- Probeer, zeker in een mogelijk onveilige situatie, om niet in je eentje in een bepaalde situatie actief te zijn. Zorg dat er altijd een andere vrijwilliger of een betaalde medewerker in de buurt is of op zijn minst weet waar je bent
- Als je wel alleen in een bepaalde situatie actief zult zijn, bespreek dan vooraf met je contactpersoon in hoeverre het verantwoord is, en dat je weet met wie je omgaat. Zorg dat anderen weten wat je doet en waar je bent. Spreek af wat je doet in geval van nood, bijvoorbeeld welk telefoonnummer je kunt bellen.
- Je moet je kunnen inzetten in een gezonde omgeving. Toch is dat niet altijd mogelijk. Bijvoorbeeld op locaties waarin gerookt mag worden of waar huisdieren aanwezig zijn, terwijl je daar zelf een allergie voor hebt. Maak met je contactpersoon afspraken daarover.
- Deel geen privégegevens zoals adres, telefoonnummer of e-mailadres met de mensen voor wie je je inzet, tenzij dat nodig is voor je inzet en alleen nadat je daarover met je contactpersoon heldere afspraken hebt gemaakt.
- Als je iets ernstigs hebt meegemaakt, bespreek je dat met je contactpersoon en heb je recht op nazorg, ook als je eerst denkt 'dat je het wel aankan'